شانۆگەری- کۆمەگە.. نووسینی: ئەمەر هانسن.. وەرگێرانی لە ئینگلیزییەوە: عەبدوڵا سەمان(مەشخەڵ)

هۆوداوەکە لە ژوورەکدا هوو دەدات

کارەکتەرەکان : بایرەن، کیتس

شوێنکات : ژوورەکە مێزێک و دوو ئەسکەمیلی تێدایە. دەرگایەک هەیە- داخراوە – و پەنجەرەی تێدا نییە.
(دوو پیاو لەناو ژوورەکەدان. یەکێکیان لەسەر مێزەکە خەوتووە و ئاوی تریشیان دانیشتووە و تەماشای ئەکات. دوای پیاکەشانی کیتس بە مێزەکەدا و بایرەن بەئاگا دێت، ئینجا دەست پێدەکەن)

بایرەن : زەر چاکە.

کیتس : بەڵێ زەر چاکە. هاوەام (کەکم) لەگەڵتا.

بایرەن : خە ئاوە ماوەیەکی زەرە.

کیتس : ماوەیەکی زەرە. وا بوو بەساڵێکی تەواو.

بایرەن : من کاس بووم.

کیتس : دەبێت دەست پێبکەین.

بایرەن : بەگومان،ئاست دەکەی.(هەردوو پیاوەکە ئەچنە پشت مێزەکەوە. بایرەن بەپێوە ئاوەستێت.) بابزانرێت کە کۆمەگەی شاعیرانی جیهان و گەردوون ئەستا بە فەرمانی شیعرییەوە دەن.

کیتس : جوان بەی چووی.

بایرەن : سوپاس. پێویستە حەز بکەین گوبیستی خوێندنەوەی یادنامەکە بین.(بایرەن دائنیشێ و کیتس هەڵدەستێتە سەرپێ پارچە کاغەزێکی بەدەستەوەیە)

کیتس : من ئێستا یادنامەکەی دووایین کەبوونەوە دەخوێنمەوە. خوێندنەوەی یادنامە،خستنەبەرچاوی تێبینییەکان، خوێندنەوەی شیعر. گفتوگۆی زیندوو، بە خێشتن، کەکردنەویان و ئەنجامەکان(کیتس دائێنیشێت)

بایرۆن : سوپاس. بەخێزینە ئێستا ئەم تێبینییەکان دەخەینە بەرچاو. بەخێزینە وەاتی هونەرکان لەهەموو کاتێک لاوازترە. شانە بە چەندین ساڵ دەچێت مردووە. هونەری شانۆکاری لە گۆڕاندایە.مەسیقا میلدیانە ئەمنێتەوە لەبەر ئەوە دووەم و بەبایەخە.(نابەجێیە). سینەماش هەرگیز شوازێکی هونەر نەبووە،ئەمانیش بۆتە کڕی جماوەر و کورتچیرۆکیش هەموو ساڵێک درێژتر دەبێتەوە. ئەوە شیعرە و بۆتنها هەر شیعرە وەک هونەرێکی شایستە بە ژیان ئەمنێتەوە. پرسیار ئەکەی بۆچی؟ بەوپەڕی سادەییەوە وای دابنێ: ئەمە لە تەی بەگانی مانا و لە زەنگاوی هەکار هێناتووین. ئەمە هونەرین و هونەریش ئەمەیە.ئەمە شیعرین و ئەوش ووناکی شیعرە لە ناخمانەوە. (کیتس دەست بەچپڵەدان دەکات. بایرۆن بە تووڕەییەوە تەماشای کیتس دەکات.) ئەمە ملکەچی فەرمانکانی دەرەوە نین، فەرمان ئاژاوەیە و ئاژاوەش فەرمانە. لەرە لەم شوێنە و بۆتنها ئەم شوێنە لەوانیە بیرکردنەوە هەبێت و گۆشە بکات(بایرۆن دادنیشێت و کیتس بە قایمی چەپڵە لەدەدات)

کیتس : ئازیزی خۆم.

بایرۆن : سوپاس.

کیتس : ئەوە جوان بوو.

بایرۆن : تۆ زۆر میهرەبانیت.

کیتس : پەموابێت ئەبێت بگرەم.

بایرۆن : نا مەگریە.

کیتس : شاعیرانە بوو.

بایرۆن : بەڵێ.

کیتس : ئاپەرتەکە لە سکرتێرەوە بوو؟

بایرۆن : دەستگیرەیی وەستێنرا. دەسڵات یارمەتیدانی ڕاتکردۆتەوە.

کیتس : مەرگ بۆ ستەمکار، دڵسۆزات بۆ دڵبەنگەکان.

بایرۆن : هەمن بڕوام.

کیتس : تۆ ئاست دەکەیت...

بایرۆن : من دووەمم، کە دەست پێبکات؟

کیتس : من دەست پێبکەم؟

بایرۆن : بەهەموو مانایەکەوە.

کیتس : (کیتس هەڵدەستێتە سەرپێ. وچانێک) شێلان"...سەمی ئۆسپ...دەموچاوێکی تۆخت.(دادەنیشێت. بایرۆن دادەنیشێت و بە ترسەوە لێی دەڕوانێت)

بایرۆن : چ کورت و پڕ مانایەک...ئەمبینی...ئۆسپەکە...سمەکە...دەموچاوەکە...ئەو شاکارە. ئەوەی مانا بە نەبوو.

کیتس : تۆش زۆر میهرەبانیت.

بایرۆن : بۆ ئاستە؟

بایرۆن : ئۆ بۆ، تکایە. ئەمە لەسەروبەندی دەستپێکردنێکی باشداین.

بایرۆن : (هەڵدەستێتە سەرپێ و چاویلکەی خوێندنەوە لێچاو دەکات) چوون بۆ پارک و سەرما بوون لێشوانی زستانا لە مانهاتان،وەختێ وامزانی پێمخۆشە، بۆنام هیچ نەبوو.

کیتس : ئەو ناوونیشانەکەیە؟

بایرۆن : (واقی وڕماوە) بۆ.

کیتس : ئەی، بۆنام من پێمخۆشە. حەزم پێی هەیە. زۆر شاعیرانەیە.

بایرۆن : ئەی، لەو بەوایەدایت؟

کیتس : ئەی، بۆ بەدنیاییەوە.

بایرۆن : سەرمابردنێکی خۆمەشی ئاش...پێنچەکان...ژانێکی

ئەرخەوانی...تۆ، لەوکی ەشی مەیلەو قاوەیی.(نامەیەکی بچکۆلانە لەژێر دەرگاکەوە دەخرێتە ئەمدیوەوە. کیتس دەیبینێت)

کیتس : ئەوێت بینی؟

بایرۆن : چی؟

کیتس : ئەوەی لای دەرگاکە.

بایرۆن : من تەواو نەبووم.

کیتس : کەسێک نامەیەکی لەژێر دەرگاکەوە فڕێیدایە ئەمدیوەوە.

بایرۆن : بڕۆ ام من تەواو نەبووم.

کیتس : کەسێک فڕێیدایە...

بایرۆن : ئەم دادپەروەری نییە.

کیتس : من...

بایرۆن : تەش ئەبێت ئەوەی خۆت بخوێنیتەوە.

کیتس : بڕۆام کەسێک نامەیەکی لەژێر دەرگاکەوە فڕێدایە ژوورەوە.(ئەم بە یەکەمین جارە نامە بە بایرۆن دێت. هاوار دەکات) تەماشای بکەین بزانین چییە؟

بایرۆن : مەبەستت ئەوەیە لەودیوی دەرگاکەوە فڕێدرایە ژوورەوە.

کیتس : بڕۆ. نازانم ئەبێ مانای چی بێت.

بایرۆن : (ترساوە) باش، لەوانەیە یەکێکمان تەماشای بکات بزانێت ئەوە چییە.

کیتس : من قایلم.

بایرۆن : (نایەوێت) ئەتەوێت بزانم چییە؟

کیتس : قەیناکە خۆم دەیکەم.

بایرۆن : باشە.(کیتس بەرەو لای دەرگاکە دەڕوات و نامەکە هەڵدەگرێت. بڕۆانینەکی نیگەرانییەوە تەماشای دەرگاکە دەکات و ئەگەڕێتەوە لای بایرۆن)

کیتس : ئەشت هاوار بکەین بزانین کە ئەو نامەیەی خستە ژێر ...

بایرۆن : نا نا هاوار مەکە!لەوانەیە تەکدەرەکی کەمەنگ بێت.(کیتس بازێک لە دەرگاکە دوور دەکەوێکەوە) ئەوە چیە؟

کیتس : (نامەکە هەڵدەپچڕێت) بەچی...ئەوە شیعرە. ئەوە شیعرە. ئەتەوێت بۆتی بخوێنمەوە؟

بایرۆن : نا نا ئەوە هی دەرەوەیە. وابزانم باشترە هەر لەژێر دەرگاکەوە بیخوێنەوە...

کیتس : دەنگە پەمان باش بێت.

بایرۆن : نەتخوێندەوە وا نییە؟

کیتس : خوێندمەوە. ئەشمەوێت بە کەمەنگەی بخوێنمەوە.

بایرۆن : من دژی ئەوەم.

کیتس : پەویستە ئازایەتی لەخەمان نیشان بدەین.

بایرۆن : زەر چاکە. ئەوە لەمشکی تەدایە(بایرۆن ئەچێتە لای ئەسکەمیلەکەی و دادەنیشێت. کیتس ئەچێتە لای ئەسکەمیلەکەی و بەپشتەوە دەوەستێت و دەست دەکات بەخوێندنەوە)

کیتس : بەزەری ئەوەستێتە سەر ...چی ئەنووسم و...چۆن بیر ئەکەنەوە. بەڵام هەرگیز ئەم دووانە ناگۆن بەیەک.(وچانێکی درێژ)

بایرۆن : ئەوە بەنی مانای لەدێت.

کیتس : چی؟

بایرۆن : ئەیەمەوە. ئەوە بەنی مانای لەدێت.

کیتس : پەموابێت ڕاست ئەکەیت. ئەی چی بکەین؟

بایرۆن : بیخەرەوە شوێن خۆی.

کیتس : ژێر دەرگاکە؟

بایرۆن : بەڵێ، بەڵێ.

کیتس : ئەستا؟

بایرن : چەند زووتر بێت باشترە. (کیتس ئەچێتە لای دەرگاکە و دائەچەمێتەوە و وەختە نامەکە بیخاتە ژێر دەرگاکە و دەوەستێت)

کیتس : بە پێتوایە ئەو نامەیان بە ناردین؟

بایرن : تا گەندەڵمان بکەن. ئەیانەوێت گەندەڵمان بکەن. بیخەرەوە ژێر دەرگاکە.

کیتس : بەڵام...دەرگاکە...قێت پێشتر شتی وا نەووێنداوە. کەسێک لەودیوەوە هەیە.

بایرن : گەندەڵی لەودیوەوەیە.

کیتس : بەڵاستیت؟

بایرن : ئەگەر نایخەیتەوە ژێر دەرگاکە لانی کەم لەسەر ئەرزەکە دایبنێ و شیعری زیاتر بخوێنەوە...وەرە...بخوێنەوە.

کیتس : لەوانەیە تۆ ڕاست بکەیت.

بایرن : شیعرێکی تری خۆت بخوێنەوە.

کیتس : بەڵام تۆ شیعرەکەی خۆت تەواو نەکرد.

بایرن : قەیناکە. بیخوێنەوە.(کیتس بە ماوەی خولەکێک تەماشای مەزەکە دەکات و پاشان ڕادەوەستێت و بە خوێندنەوەی شیعرێکی تر. تەماشای نامەکە دەکات لای دەرگاکەوە) تەماشای مەکە!(کیتس ڕوو وەردەگەڕێت و تەماشای شیعرەکەی دەکات)

کیتس : شەوەکە ...تاریکییەکی فێنک...زەر یان کەم...ئەو...

بایرن : ئەو شیعری کۆشدارە.

کیتس : نا وا نییە.

بایرن : بەڵی وایە. تۆ شیعری کۆشدارت خوێندەوە.

کیتس : نەخێر شیعری کۆشدارم نەخوێندەوە.!

بایرن : ئەزانم خوێندەوەی شیعری کۆشدار کە بەر گوێم دەکەوێت. ئەو کۆشدار بوو.

کیتس : بەرحاڵ.. لەوانەیە وا بێت. هەندێکجار حەزم لە شیعری کڵشدارە.

بایرۆن : چی؟

کیتس : حەزم لە شیعری کڵشدارە.

بایرۆن : باوەڕ ناکەم. گەندەڵی دەستی پێکرد. ئەو نامەیە! وەرانمان ئەکات. ئەبێت لەناوی بەرم.(بایرۆن بەرەو لای نامەکە ئەچێت بەڵام کیتس پێشی پێدەگرێت و ناهێڵێت دەستی بگاتە نامەکە) من پێتدەڵێم لەگەڵ با لەناوی بدەم.

کیتس : بۆستە! بۆستە! تۆ زۆر عەبەس بوویتە!

بایرۆن : سوپاس.

کیتس : مەبەستم ستایشکردنت نەبوو.

بایرۆن : ئەی چیتر بم؟

کیتس : من لەم دەرگایەوە ئەمە دەرەوە.

بایرۆن : (بایرۆن لەترسا هاواری لەهەڵدەستێت) نەخێر.

کیتس : وای دەبینم ئەبێت بمێنم.

بایرۆن : تۆ تەناگەیت...تۆ گەنجی..لەدەرەوە گەندەڵی هەیە..لەدەرەوە مانا هەیە.

کیتس : تۆ چۆن ئەزانیت؟

بایرۆن : ناتوانم پێت بڵێم!

کیتس : (بەرەو لای بایرۆن ئەڕوات و هووبڵووی دەبێتەوە) ئەمەوێت بزانم!

بایرۆن : (بەدەم هەنسکدانەوە بچڕکدا دەکەوێت) ناتوانم! ناچارم مەکە. تکایە ناچارم مەکە.

کیتس : (یەخەی کراسەکەی بایرۆن ئەگرێت) پەمبڵێ!

بایرۆن : (بەهەواشی) ...ئەزانم... لەبەر ئەوەی لەو دەرگایەوە

چوومەتە ئەودیو! بەڵام بەختم هەبوو. گەندەیم بینی. مانام بینی و زانیم لەناوم دەبات. چەن ژوورەکەم جارەکیتر دەزیوە، نازانم. بەڵام تە نابەت ئەوە تاقی بکەیتەوە. تە ناتوانیت بگەیتەوە ژوورەکە. هەندەک وەک بووون و نەگەانەوە. کەمەگە لەوە ئەمنەتەوە. بەڵام ئەوان ناگەنەوە. تکایە گوەم لەبگرە.

کیتس : بەڵام مەبەستت چی بوو؟ ئەو دووانە هەرگیز بەیەک ناگەن.

بایرەن : نابینی چیت بەسەر هاتووە؟ تە پرسیارت کرد مانای چییە. گوەت لە خەت نییە چیت گوت؟

کیتس : من وام گوت؟

بایرەن : بەڵە گوتت.(کیتس بەرەو لای دەرگاکە دەڕوات نامەکە هەڵدەگرێتەوە)هەی مەگرەوە! هەی مەگرەوە! بیخەرەوە ژەر دەرگاکە. لەدەرگاکە دوور بکەوە.(بە وچانەکی درێژ کیتس ڕادەوەستێت و نامەکەی بەدەستەوەیە. دواجار لەژەر دەرگاکەوە دەیخاتە ئەودیوەوە. بەهەواشی بەرەو لای بایرەن دەڕوات کە شەرمەزاری دەکرد) کوەە ئازیزەکە، تە بردتەوە، جەنگەکەت بردەوە… پەموابەت ئەبەت بەردەوام بین…بەڵام شیعری تر ناخوەنینەوە. دوای ئەمە لەوانەیە وەک شتەکی بەکەەک چاوی لەبکەن. وەرە با بگەەینەوە و کەنفرانسەکە تەواو بکەین. هەشتا ئەنجامگیری ماوە و ئەنجام نەدراوە. (هەردووکیان ئەچنەوە لای مەزەکە. بایرەن قاپەکە سەر مەزەکە هەڵدەگرێت و فووی لەدەکات و تەزەکەی سەری پاک دەکاتەوە و بەرەو لای کیتس پاڵی پەوە دەنێت. کیتس بە ڕوانینەکی نیگەرانیانەوە لەی دەڕوانێت. لەناو گیرفانییەوە هەستی پەدەکات. پاڵ بە قاپەکەوە دەنێت بە بایرەن. بایرەن ئاوە دەداتەوە و دەیبینێت. تەزیک شەرمەزار دیارە)…ئەستا بە دوا ئەنجام …جارەکیتر خەمان نوە کردەوە. ئەمە بەوامان وایە وەک هونەر بین.

کیتس : ئەوە زەر جوانە.

بایرەن : سوپاس. ئەوە ئەمە کەتایمان پەهەنا. وەرە باوەشم پەدا بکە. ئەوە ئەزموونەکی جوان بوو.

بایرەن : بەڵە.

بایرەن : تا ساەەکی تر؟

کیتس : ساەەکی تر.(بایرەن پەدەکەنێت و بەرەو دوورترین گەشەی

ژوورەکە لە دەرگاکەوە دەوات. پاش دەکەوێت و دەخەوێت. کیتس تەماشای دەکات و پاشان لە دەرگاکە دەوانێت. دەچێتە لای بایرن و ئەبینێ نووستووە. تەماشای دەرگاکە و ئینجا بایرن دەکات. بڕۆ لای دەرگاکە دەوات. دەست دەداتە دەسکی دەرگاکە و دەرگاکە دەکرێتەوە. ئاوە لە بایرن دەداتەوە. لەدەرگاکەوە دەچێتە دەرەوە. لەگەڵ کزبوونی ووناکی بایرن دەست بە پرخەپرخ دەکات)

کۆتایی

تێبینی : مەسەلەی جێندەر لەهەڵبژاردنی کارەکتەرەکان بە ئەم دەقە کێشە نییە. کارەکتەرەکان چ نێر بن یا مێ یانیش نێر و مێ بن پێکەوە هیچ کاریگەرییەک لەسەر دەقەکە و تەکنیکی دەرهێنان و نمایش دانانێت.

دەربارەی ئەمەر هانسن
شانۆنامەنووس و شاعیر و نووسەر و ئەکتەر ئەمەر هانسن وانەی دراما لە کۆلیژی سێت لەیک کۆمینیتی دەختەوە .ئێستاش بە وەرگێڕانی شانۆگەرییەکانی فرانز گریلپارزەرەوە خەریکە. شانۆگەری کۆمەڵگە لەساڵی ١٩٩١ لەسەر شانۆ لە وەرکشۆپی پڕۆگرامی گەشەپێدانی شانۆنامەنووسان خوێنرایەوە کۆلۆلایەن کۆمەڵەی شانۆ لە خوێندنی باڵا لە شاری سیاتڵ ئەکخرا. لەکۆتایی ئەو ساڵەش خەڵاتی پریمیەر پڕۆداکشنی کارە شانۆییەکانی خەرئاوای شاری سێت لەیکی وەرگرت. ج. ئەمەر هانسن حەوت شانۆگەری نووسیوە لەگەڵ چەندین ئەمان و چیرۆک و شیعر بۆ منداڵان و مەردمنداڵان.

سەرچاوەکان :

Play It Again -1
By Norman A. Bert & Deb Bert
U.S.A. 1993 Pages 141 – 148

2-
http://normanbert.files.wordpress.com/2011/02/curriculumvita1.pdf

3-
https://www.meriwetherpublishing.com/AuthorsDetails.aspx?CatID=18

تێبینی : ئەم شانۆنامەیە لە گەڤاری وانەر ژمارە ١ ی ساڵی ٢٠٢١ بڵاو بۆتەوە.